

2 baptist.dk

Nummer 2 | 2013 | 160. årgang
Udgivet af Baptistkirken i Danmark

UTRO

Alfabetisering – nu også for mænd

Susi Baggesen og jeg sidder sammen med projektleder Zacharie Minani på deres fælles kontor i Burundis bagende varme og taler om det nye ligestillingsprojekt, der i daglig tale kaldes »Alfabetiseringsprojektet« – et projekt, hvor underviserne ikke må være lærere!

[≡][📷] Morten Kofoed

Zacharie fortæller, at projektet fokuserer på kvinder, fordi det oftest er drengene, der bliver prioriteret, når der skal vælges mellem dem, der bliver sendt i skole. Det vurderes, at mere end 40 % af Burundis befolkning ikke kan læse og skrive. Langt den største del af disse er kvinder. Uden uddannelse er det svært at klare sig godt i samfundet og udvikle sig. Derfor hjælper projektet med den grundlæggende uddannelse.

Projektet fremmer udviklingen af familierne og lokalsamfundene generelt, når kvinderne tager del heri. Oftest har kvinderne ikke være set som en del af samfundsudviklingen, men det er vigtigt, at de også bliver aktive borgere og opmuntret til at give deres besyv med i de sammenhænge, de færdes i, siger Zacharie.

500 af de 3.000 deltagere i projektet er mænd. Årsagen er, at der dels er mange mænd, der heller ikke kan læse og skrive, og dels, at det er vanskeligt for disse mænd at lade deres koner deltage i projektet. Det kan på godt og ondt rykke på balancen i familierne.

At sætte ord på begreber

Undervisning af voksne adskiller sig fra undervisning af børn. Voksne kender begreber og ting omkring dem. Derfor er undervisningen mere en samtale mellem lærer

Indhold Utro

Forsiden

[📷] Kristian Kiel

- 2 Alfabetisering**
– nu også for mænd
– nyt projekt i Burundi

- 5 Tillid er livsvigtig**
– leder

- 6 Tilgive kan man alene**
– der skal mindst to til forsoning
– interview med Chresten Eskildsen

- 9 Som folk er flest – eller hvad?**
– baggrund af Bent Hylleberg

- 12 Imellem venner**
– portræt af et fællesskab

- 14 Sagen genåbnet: Judas Iskariot**
– retten er sat

- 18 Vi ejer ikke os selv**
– interview med Hannah og Allan Lund Tolberg

- 21 Lyrikgudstjeneste**

- 21 Døbte og døde**

- 22 En trofast zapper**
– livet som identitetsprojekt

- 24 Der skal to til at genskabe tilliden efter utroskab**
– baggrund af Søren Marcussen

- 27 Glimt af Gud**
– med Kasper Jonstrup

- 28 Fra periferien ind i centrum**
– interview med Holger Kofoed

- 30 At gøre en forskel for andre**
– frivillige i Ungdommens Røde Kors

- 32 Gudstjeneste for alle!**
– tilbedelse

- 33 Menneske, hvor er du?**
– Danske Kirkedage 2013

- 34 Gud vælger hengivenhed**
– koste hvad det vil

- 36 Et overvældende medansvar at være medmenneske**
– klumme

Redaktion

Hanne Kiel, redaktør
tlf. 3190 8190, hanne_kiel@hotmail.com
Bente Jensen, tlf. 9829 3302, beje@events.dk
Maria Klarskov, tlf. 3117 6277, mariakl@rskov.dk
Lone Møller-Hansen, tlf. 2347 4015, lonemh@live.dk
Gitte Elleby Jørgensen, redaktionssekretær
tlf. 2299 0424, gitte@baptist.dk

Oplæser og ansvarlig for lydudgaven på CD og hjemmeside:
Ole Engel

Grafisk design: Pedersen & Pedersen, Århus

Trykkeri: V-Print, Holstebro

Oplag: 3.400

baptist.dk er Baptistkirken i Danmarks kirkeblad og sendes til alle med tilknytning til en baptistmenighed.

Idémateriale: Artikelforslag og digitale billeder modtages gerne. Bemærk dog, at redaktionen planlægger to numre af gangen. Artikler er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens holdning.

Gaver til baptist.dk: Kan indbetales på 3201 10042879 mærket »baptist.dk«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

Baptistkirken i Danmark Sekretariatet

Lærdalsgade 7, st.tv., 2300 København S
Tlf. 3259 0708
Telefontid: Mandag-fredag kl. 9-12
E-mail: info@baptist.dk
Hjemmeside: www.baptistkirken.dk

Henvendelse om adresseændring til din lokale menighed.
Dødsfald og nydøbte indberettes til Sekretariatet.
Bladet kan modtages på cd ved henvendelse til Sekretariatet.

Tillid er livsvigtig

Gensidig tillid er en afgørende faktor for velstanden i et samfund. Jo mere tillid til hinanden, jo rigere bliver samfundet. En forbløffende kendsgerning, der klart afspejler, at tillid er af afgørende betydning for menneskers trivsel.

[≡] Hanne Kiel

[☐] Per Bækgaard

Dette forår er præget af overenskomstforhandlinger om lønninger og øvrige forhold på arbejdsmarkedet i den kommende periode. Naturligt for os – men udenfor Danmarks grænser er det en usædvanlig form for frivillig regulering af arbejdsmarkedet. Den danske aftalemodel kalder man det. En model, der bygger på gensidig tillid mellem parterne. Uden den gensidige tillid kastes hele samfundet ud i krise med strejke og lockout, der varer, indtil tilliden er genoprettet, og nye aftaler kan indgås.

Tillid gør tilgivelse nødvendig

Også livet som kristen er båret af et fundamentalt tillidsforhold – en gensidig overenskomst mellem Gud og menneske om fællesskab, troskab og efterfølgelse. Men det er givet på forhånd, at mennesket kommer til at bryde overenskomsten, fordi Guds krav til os er ultimative og altomfattende: »Du skal elske Gud og medmennesket – og der er ingen begrænsninger«. Et umenneskeligt – ja, et guddommeligt – krav. Derfor er Guds tilgivelse mulighedsbetingelsen for at fastholde tilliden.

Tillid trods uenighed

Også vores indbyrdes forhold som medlemmer af den samme

kirke er båret af gensidig tillid. Det er en forudsætning for, at vi kan være kirke sammen. Enighed er ikke nødvendig, men tillid til hinandens motiver er. Brister den tillid, vokser mistilliden som ukrudt, og så mister vi sammenhængskraften. Uenighed er ingen katastrofe. Katastrofen indtræder først, når vi ikke længere har respekt for hinandens ret til et selvstændigt standpunkt, men vil diktere *sandheden* om en sag.

**Tilgive
kan man
alene
– der skal
mindst to til
forsoning**

» Tager man ansvaret for nogen, tager man ansvaret fra nogen! «

Ordene er Chresten Eskildsens, som baptist.dk satte stævne for at lytte til hans erfaringer fra 40 års præstetjeneste med de vanskelige livsspørgsmål om tillid og troskab, tilgivelse og forsoning

[≡] Sanne Würtz

[□] Kristian Kiel

Som så ofte før danner den hyggelige »udestue« ramme om en uformel *small-talk* om vejr og vind og livet i almindelighed. Det er måske netop det, der kendetegner Chresten, og som har holdt ham så mange år på banen: Evnen til at mikse vel-formuleret undervisning om de helt store emner med hverdagens store og små udfordringer. Efter nogle kopper kaffe/te kommer vi langt omkring, da Chresten har stor erfaring og meget på hjerte, som han deler gavmildt ud af.

Troskab

På ordet TROSKAB *brainstormer* Chresten lidt med sig selv og når frem til følgende nøgleord og udsagn: Kærlighed, ud-

holdenhed, tålmodighed, tilgivelse og viljesbeslutning. Vi, der kender CE, er ikke overrasket – det sidstnævnte begreb er fremhævet ved hver eneste vielse i Bethelkirken gennem de seneste 25 år. Parrene er omhyggeligt blevet mindet om, at det, de nu er startet på, bygger på en viljesbeslutning: »Jeg vil elske dig osv.«

Tillid

Vi springer hurtigt videre til ordet TILLID, der får Chresten til at tale om det at tro det bedste om hinanden, om åbenhed og om at møde hinanden uden fordomme. Tillid bygger på respekt for den anden og er derfor gensidig.

Efter disse næsten definitionsagtige præciseringer breder pastoren de store emner lidt ud – nu med et mere personligt *touch*: »Tillid betyder for mig tryghed i tilværelsen, balance, ro – dét at kunne hvile i sig selv. At være den man er. Det er, når man forsøger at være en anden, at der opstår problemer og udfordringer«.

Endnu værre er det, når man møder modsætningen til tillid: »Kommer mistilliden

først ind, skal man til at finde »ofre« – nogle at skyde skylden på«. Her advarer Chresten om ikke at glemme respekten for næsten: »Andre har lov at have en anden mening end min – uden at det skal tage min tryghed«.

Tilbageblik

Chrestens tankerække bringer ham nu ud på et nostalgi-trip hjem til fødeegnen omkring Pandrup, hvor den unge knægt voksede op uden ambitioner om at blive præst. Drømmen gik mere i retning af en karriere som professionel fodboldspiller. Men taknemmelighed over at komme stort set helskindet igennem et voldsomt trafikuheld fik den nybagte student på andre tanker: »At jeg stadig var i live gjorde, at jeg fik en oplevelse af, at jeg skyldte Gud mit liv og min tjeneste«.

Chresten var tro mod dette løfte, men en sådan troskab har jo også konsekvenser for ens nærmeste – i dette tilfælde en nyforelsket kæreste, Hanne, der nok også havde andre drømme for livet end at blive »præstekone«: »Jeg forsikrede hende derfor om, at hun skulle være *min* kone →

Tilgive kan man alene – der skal mindst to til forsoning

» Kommer mistilliden først ind, skal man til at finde »ofre« – nogle at skyde skylden på! «

og blot være den, hun var«. Den aftale har både Chresten og de respektive menigheder nydt særdeles godt af. Hanne blev præstekone og har på alle måder været en trofast og kærlig støtte i Chrestens mangeårige tjeneste. Parret indledte deres fælles løbebane på solskins-øen Bornholm, og Chresten mindes en læresætning fra de tidlige år: »Tager man ansvaret for nogen, tager man ansvaret fra nogen«.

Evigt-unge Eskildsen ser med taknemmelighed og glæde tilbage på alle de steder, han og familien har fået lov til at tjene og virke: »En tjeneste skabes jo sammen med nogen. Jeg har nydt det privilegium at kunne lade folk omkring mig have deres egen mening uden at have behov for, at vi behøvede at sætte dagsordenen for hinanden«. Det er i det hele taget kendetegnende for Chresten, at han ser og tror det bedste i og om mennesker. Og det har, når han selv vurderer det, været en styrke: »Det har gjort, at jeg har kunnet hvile i mig selv uden at lade mig styre af andre. Hellere finde det positive frem end at se det negative. Når alt kommer til alt, beder de fleste jo for os præster og vil os det allerbedste«.

Forsoning og tilgivelse

På trods af denne positive tilgang til livet har Chresten ikke kunnet undgå at støde på konflikter, og hvad deraf følger. Her kommer et par andre vigtige nøglebegreber ind i billedet – FORSONING og TILGIVELSE.

Chresten har igen klare definitioner på lager: »Tilgive kan man alene, men der skal altid mindst to til forsoning. Hvis man går og har noget imod et andet menneske, går det oftest ud over én selv. Noget af det hårdeste, man kan høre, er, når folk

fastslår: *Det tilgiver jeg dig aldrig!* Så holder du dig selv fast i smerten og skader i sidste ende mest dig selv. Tilgivelse er med andre ord ligesom trofasthed en viljesbeslutning.

Årene og erfaringen har lært CE, at forsoning ikke altid lykkes: »Nogle gange lykkes det, andre gange ikke, men tilgivelse lykkes hver gang, hvis du virkelig vil det!« – En samtale med Chresten »stjæler« hurtigt en time eller to, således også i dag – det tilgiver man ham let!

Chresten Eskildsen

- Født i Saltum 23. sept. 1948, gift med Hanne og far til fire (Trine, Rikke, Dorte og Mette).
- Morfar til mange (Emma, Agnes, Eskild, Hugo, Vera, Víggo, Ruben, Edvin og snart lille Lydia).
- Ivrig AAB-fan, habil badmintonspiller, kongen af brætspil og gode placeringer i stærkmands-konkurrencer.
- Ansættelser: Bornholm 1973-1978, Roskilde 1978-1988, Bethelkirken, Aalborg 1988-2013

Som folk er flest – eller hvad?

Denne artikel handler om utroskab – og om at være tro. En søgning på nettet efter »utroskab« giver 143.000 opslag. Hvis vi søger efter »troskab«, popper der kun 11.200 muligheder frem. Mon det siger noget om os alle – som folk er flest? Og hvis utroskab forekommer 12-13 gange hyppigere end troskab i vores virkelige verden, hvor går vi så hen for at finde alternative mønstre og rollemodeller?

[≡] Bent Hylleberg
[📷] Flickr / collage

At være utro handler om meget mere end sexualitet. Vi kan være utro overfor sandheden og derfor optræde løgnagtigt. Utro

kan vi også være overfor vores bedste idealer. Men når utroskab optræder på tværs af kærligheden mellem to mennesker, bliver sandheden og de fleste andre af vores idealer også inddraget. I det følgende handler »at være utro« om den →

Som folk er flest – eller hvad?

» Det har slået mig, hvor stor en rolle utroskab spiller i god underholdning, der sendes i tv's prime time. «

Noter

- 1 Se Hoseas' bog, kapitel 1-3
- 2 Jeremias' bog, kapitel 31, vers 29
- 3 Se de 10 bud, 2. Mosebog, kapitel 20, vers 1-17
- 4 Se 2. Timotheus' brev, kapitel 2, vers 13

sexualitet, der kommer på tale, hvor vi er utro overfor den partner, vi har svoret troskab – hvad enten det handler om kvinde og mand eller om to af samme køn.

»Borgen« og »Dicte«

Mens dette skrives følger jeg med i disse to danske tv-serier. Her er tale om forskellige former for underholdning, der tager afsæt i det samfund, vi alle lever midt i. Tankevækkende og spændende er det! Men det har slået mig, hvor stor en rolle utroskab spiller i god underholdning, der sendes i tv's *prime time*. Sidespring ud af parforholdet forekommer mellem snart sagt alle medvirkende. Og de lystbetonede seksuelle aktiviteter foregår på alle arbejdspladser – midt i arbejdstiden eller efter fyraften. Jeg spørger mig selv: Er det en korrekt afspejling af det virkelige liv blandt os danske? Er det et sandt billede, at der så hyppigt appelleres til utroskaben hos os? Eller efterlyser forfatterne mon den troskab, som næsten alle skuespillerne har forladt?

I dag – og til alle tider?

Har det altid forholdt sig sådan? Tidens utroskab resulterer i hvert fald i langt flere skilsmisser end tidligere. Og mange flere børn kommer i klemme mellem utro forældre end i tidligere generationer. Det koster dyrt på de personlige psykiske konti for såvel børn som voksne. Og mon ikke også tidens utroskab belaster samfundet både socialt og økonomisk? Ser vi på utroskab i et historisk perspektiv, har den altid været

til. Det fremgår af frikirkelige protokoller og almindelige kirkebøger.

Sådan ser det også ud, hvis vi går til de bibelske skrifter. I evangelierne møder Jesus flere former for utroskab hos mennesker, han støder på. Og i Paulus' breve til de nye kristne menigheder lyder der mange formaninger, der sigter på at værne troskaben – ved at leve i troskab eller ved at tilgive. Går vi til Det gamle Testamente er utroskab ligefrem et gennemgående tema i fortællingerne. Her kaldes sexuel løsløstighed, der udøves af ægtefolk, for *hor*. Her følger den mest lærerige historie:

Kender du Gomer?

I 700-tallet f. Kr. læser vi om Guds folk, at det »horer sig bort fra Herren«. Og én af folkets kvinder – hore-kvinden Gomer – siger: »Jeg vil følge mine elskere, som giver mig alt!« I en sådan situation får Guds profet Hoseas en mærkværdig opgave af Gud Herren: »Gift dig med Gomer – og få hore-børn!« Det sker. Og de får besked på, at de skal give deres tre børn navne, der fratager børnene deres værdighed. De bliver alle tre navngivet med et »ikke«! – de bliver aldrig »noget«!¹ Det går, som det siges andetsteds i bibelen: »Fædrene åd sure druer, og børnene fik ømme tænder!«²

Fortællingen er en slags lignelse med et teologisk anliggende. Forholdet mellem profeten Hoseas og hans hore-hustru er et billede på forholdet mellem Gud og

Israels folk! Folket er utro overfor Gud ved at dyrke andre guder – ligesom Gomer har været utro som prostitueret! Derfor får Hoseas efter flere års ægteskab også besked på at gennemføre en skilsmisse med hende. Gomer skal dømmes på grund af sin utroskab. Hun skal fratages alt, hvad hun ejer. Selv hendes tøj skal rives af hende, så »skøgetegnet mellem brysterne« kommer til syne, og hendes »skød bliver blottet for øjnene af hendes elskere«! Hun er uden fremtid – og hendes børn bliver tillige fradømt ethvert håb.

Utroskab på to planer

Folket, der så Guds profet handle på denne måde, var rystet. Når det går en utro ægtefælle på den måde, hvor meget mere så ikke et helt folk? Et folk, der har forladt deres Gud og det værn, Han har skabt for at bevare dem – nemlig budene.³ Meningen med lovens første bud var netop at værne om folkets forhold til Gud. Når det første bud i loven lyder:

»Du må ikke have andre guder end mig«, så betyder det: »Du må ha'« lov at være trofast mod mig – leve i troskab mod mig, tilbede og ære mig«!

Gud Herren havde svoret Israels folk troskab. Derfor forventede han troskab af folket. I bibelsk sprogbrug havde han indgået en *pagt* med folket. Han var pagtherren, og Israel blev pagtfolket. Men folket gik dets egen vej! Hoseas og Gomer-historien handler om folkets forhold til Gud. Men når vort forhold til Skaberen bliver forløjet, bliver forholdet til andre mennesker også før eller senere præget

af løgn (3. bud) og tyveri (7. bud) – herunder rov af andres ægtefælle (6. bud). Og sådanne »ord« rimer, hvor det går værst til, på »mord« (5. bud). Når etik ikke er forankret i idealer, kan livet mellem mennesker på sigt let blive uden sandhed og troskab.

Den ensidige troskab

Bedst som Gomer er dømt ude som »utro skøge«, vender historien. Hoseas forkyn-der nyt fra Herren til folket: »Jeg slutter på ny en pagt med Israel! Ja, jeg forlover mig med dig i troskab, og du skal kende Her-

ren!« Livet – også selvom

vi er utro – er fuld af overraskelser. Gud begynder forfra med os! I Det ny Testamente hedder det: »Er vi utro, forbliver Han dog tro!«⁴ Her peger Paulus på et nyt forbillede for os. Her finder vi streger, der tegner nye livsmønstre, der kan efterfølges – i troskab.

» Når etik ikke er forankret i idealer, kan livet mellem mennesker på sigt let blive uden sandhed og troskab. «

Imellem venner...

– portræt af et fællesskab

Der er dug på bordet og kaffe på kanden, når Trekløvergildet holder deres møder i Kristuskirken i København. Snakken går lystigt blandt de forsamlede kvinder, mens fade fyldt med hjemmebag sendes rundt, og jeg fornemmer, at jeg er blandt mennesker, der kender hinanden godt, og som holder af at være sammen.

[☰][☒] Lasse Åbom

Sådan har de mødtes hver måned siden 1955, da spejdergildet blev dannet som et fællesskab af tidligere spejdere. Siden er der kommet flere til, og i dag samles omkring 20 kvinder fra Kristuskirken, Korskirken og Lyngby Baptistkirke i gildet. Det er ikke længere helt unge århæder, der kommer sammen, men som de siger: »Jo ældre vi bliver, jo mindre føler vi aldersforskellen imellem os!«

Kammeratskab i centrum

»Det er kammeratskabet, der holder os sammen«, siger kvinderne i kor, da jeg spørger, hvorfor de bliver ved med at mødes. Hanna supplerer: »Det er vigtigt at være sammen med nogen, der har kendt én, siden man var barn. Det er ikke så nemt at løbe om hjørner med hinanden, for de ved jo virkelig, hvem jeg er!« Selv-

om kvinderne er meget forskellige, har de alligevel holdt forbindelsen til hinanden, nogle har flyttet rundt i landet og er vendt tilbage, mens andre har været trofaste medlemmer af gildet i alle årene siden starten. »En gang spejder – altid spejder« fortæller Lillian, og det må man sige er et valgsprog, der gælder: »Jeg begyndte som spejder i 1942, og holdt først op som aktiv fører i 1990 – man slipper det ikke så let!« For nogle er det deres eneste forbindelse til kirken, og i gildet gør de meget for at holde kontakten ved lige, som Karin siger: »Det er vigtigt for os, at vi viser omsorg for hinanden, også når kræfterne ikke længere slår til.«

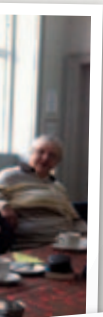
» De minder, vi har sammen, er guld værd! «

Minder og handling

»De minder, vi har sammen, er guld værd«, fortsætter Tove, »nu er jeg ikke selv opvokset i kirken, men jeg begyndte som spejder, og på den måde kom jeg ind i alt det spændende, der skete i baptistkirken, og det har fulgt mig lige siden«. Og minder er der nok af. Mens vi drikker kaffe fyldes rummet med historier om spejderlejre, parader, børn og spejderførere, der har gjort et varigt indtryk. »Der var engang, da vi var mange«, fortæller Grethe, »det var dengang, der var 300-400 børn i søndagsskolen, og vi havde lejet et særtog, når vi skulle på udflugt!« Nina fortsætter: »I virkeligheden blev jeg spejder, fordi jeg ville lære at bage brød i en kasse«, bekender hun, mens hele bordet griner: »Det havde jeg set ude på den store spejderlejr på Ermelunden i '46.«

Men det er ikke minder det hele. Spejdergildet har også engageret sig i at hjælpe uden for deres egen kreds. I

» Det er kammeratskabet, der holder os sammen. «

begyndelsen var det spejderarbejdet i menigheden, de støttede op om, men efterhånden er de gået over til at støtte forskellige projekter i ind- og udland. Blandt andet har de været med til at støtte en sygeplejerske under uddannelse i Burundi.

At være hinanden tro

Kaffepausen er ved at være ovre, og man går over til foredraget. I dag er det Hanna,

der fortæller om de tidlige baptister. Der bliver lyttet opmærksomt rundt om bordet. Sådan har de mødtes og delt liv og tanker med hinanden gennem mere end 50 år. I begyndelsen var de unge kvinder med kræfterne i behold, siden blev de

husmødre og småbørnsforældre, der skulle tackle travle liv, og nu er de pensionister med de udfordringer, det fører med sig. Verden har forandret sig, og de har forandret sig med den. Alligevel har de holdt fast i at mødes her – imellem venner.

Sagen genåbnet: Judas Iskariot

Det var ved hjælp af et kys, Judas forråbte Jesus.

Retten var sat som et nævningeting i baptistkirken i Vodskov i oktober sidste år. Retssagen mod Judas blev genåbnet, da Judas blev spillet af sognepræst Erik Steen Møller, Tversted. Tag med ind i en aktuel påskefortælling – på vej gennem »den stille uge« til opstandelsen og livet

[≡] Erik Steen Møller

[📷] Flickr

Dette er ikke et dokumentarprogram, men en dramatisk fortælling, der bygger dels på det kendte stof fra Det nye Testamente og dels på fortællerens digteriske frihed og frie fantasi om, hvordan Judas' liv og tankeverden kunne se ud.

Vi bringer her sidste del i stærkt forkortet udgave

Judas sagde:

– Jeg tog fejl. Hører I, hvad jeg siger: **JEG TOG FEJL!** Længe ville jeg ikke indse det, men jeg måtte indse, at jeg havde taget fejl. Han var ikke den nye konge, der ville jage romerne på porten, drive alle de vantro tilbage og oprette et nyt stort og stærkt Israel som Guds folk på jorden. Og da jeg langt om længe indså det, tog jeg fejl igen. For jeg drog den konsekvens af min nye indsigt, at så var han ikke udsendt af Gud. Så var han bare en falsk Messias, som så mange andre før ham.

Og så fortalte Judas, hvad hans fejltagelser gik ud på, og hvordan han kom til at indse det.

Som vi ved, forrædte han Jesus

Jesus blev forhørt både hos ypperstepræsten og Pilatus. Han blev pisket og hånet. Den opgelede folkemængde krævede ham korsfæstet. Til sidst gav Pilatus efter og lod Jesus føre ud til henrettelse på Golgata. Og så fortsatte Judas:

– Jeg listede rundt som en tyv om natten. Hvor skulle jeg gøre af mig selv? Jeg havde lyst til at løbe så langt væk som muligt, men jeg blev også suget ind i begivenhederne. Jeg måtte være der. Jeg så, hvordan de slæbte af sted med ham. Jeg hørte hammerslagene, da de bankede naglerne gennem hans hænder og fødder. Jeg hørte hans ord på korset. Hans omsorg for sin mor og disciplen Johannes. Hans angstfulde råb af Gudsforladthed. Hans demonstration af antihævn, da han bad om tilgivelse for sine bødler. Og så ordet »fuldbragt«. For bare nogle timer

siden havde jeg fnyst: »Fuldbragt! Hvad »fuldbragt« er der i dette gigantiske nederlag. En fiasko af rang. Og så kalder han det for fuldbragt!«

Sandelig, den mand var Guds søn

– Men sådan tænkte jeg ikke nu. Der var ved at ske noget med mig. Jeg var ganske tæt på det hele. Klædt som de skriftkloge holdt jeg mig tæt til dem for ikke at blive genkendt af de andre disciple. Der stod jeg og så Jesus dø. En romersk soldat så det samme. Men han så noget mere. Jeg så det ikke så klart som han, men jeg anede det nok alligevel. Han sagde, da Jesus døde: »Sandelig, den mand var Guds søn!« Det var ved at gå op for mig, at han havde ret. Det var det, der var ved at ske med mig. *Sandelig, den mand var Guds søn!*

På den måde kom Judas ad smertefulde veje og omveje til en helt ny erkendelse. Den var langt større og dybere end den tro på Jesus, han hidtil havde haft, og

Sagen genåbnet: Judas Iskariot

→ som han mistede igen. Hans nye tro og erkendelse af, hvem Jesus i virkeligheden er, blev det magtpåliggende for ham at vidne om. Denne nye tro er både hans og fortællerens egentlige anliggende. Hør nu videre:

Sandheden

– Det var hen på eftermiddagen fredag. Jeg listede derfra. Hvor skulle jeg gå hen efter dette? Der er mange gisninger herom, men I må forblive i uvished om, hvad sandheden er. For der er en anden sandhed, der er større og vigtigere, som jeg hellere vil give jer. Sandheden. Den sandhed hører ikke hjemme i bevisernes verden. Men i troens og det levede livs verden.

Min anden fejltagelse

– Vejen til, at jeg kunne tage sandheden til mig, gik gennem erkendelsen af det, jeg kalder *min anden fejltagelse*. Da jeg langt om længe erkendte, at Jesus ikke var en ny storkonge som kong David, så troede jeg, at det hele var en fuser. Jeg troede, at ikke blot jeg, men også Jesus havde taget fejl. At hans selvforståelse som Guds søn var et falsum. Jeg tænkte, at han hellere skulle have fastholdt og kæmpet for det, han først gav os anledning til at tro: At han var den nye storkonge. Men det gjorde han ikke. Derfor måtte det ende i fiasko, et gigantisk nederlag.

Sådan tænkte jeg. Det er her, min største fejltagelse ligger.

– Nu ser jeg noget andet. Nu forstår jeg, hvorfor Jesus sagde: »Mit rige er ikke af denne verden«. Nu forstår jeg, at han ikke ville være konge på denne verdens betingelser – ligesom andre konger, bare større og mægtigere. I så fald havde der jo ikke været noget nyt under solen. Men det var noget nyt, noget fuldstændig anderledes, han ville tilføje denne verden. Han ville knytte til ved noget, som menneskene i grunden har i sig, er skabt med. Det, som får vore hjerter til at svulme af kærlighed til familie, venner og øvrige fortrolige, af glæde ved fuglenes sang, ved kunstværkernes storhed og lovsangen til Skaberens af det hele.

– Når I kender til dette, så har I også forudsætning for at erkende den *store* kærlighed. Den, der også elsker dem, som ikke gengælder den og ikke har fortjent det. Den kærlighed, der er guddommelig og i hele sin fylde kun findes hos Gud. Den kærlighed, som også er nåde og barmhjertighed og tilgivelse. Jeg forstår nu, at det ikke passer, at Jesus ikke kæmpede for det, der var hans bestemmelse og hans mål. Den fuldkomne guddommelige kærlighed i et menneskes skikkelse. Det, vi udtrykker, når vi kalder ham Guds søn.

Nederlag var dybest set sejr

– Men det var noget meget større end mine drømme, der var i spil med Jesus. »Den, som vil bjerge sit liv, skal miste det, men den, som sætter sit liv til i kærlighed, skal vinde det!« Det var det, han gjorde. Derfor var hans nederlag dybest set hans sejr. Han besejrede ikke de mennesker, der optrådte som hans fjender, ikke noget menneske overhovedet. Han besejrede det, der er menneskelivets fjender. Al egoisme, al hjerteløs, rethaverisk adfærd, al synd og al død.

– Hans død var indgangen til nyt liv. For kærligheden døde ikke, da han døde. Kærligheden vandt over had og hævn og anden ondskab. Og den kærlighed, der ikke dør, er det evige fuldkomne livs kendetegn. Derfor blev jeg dybest set heller ikke så målløs overrasket, som så mange andre blev, da nogle kvinder og senere apostlene bedyrede, at de havde mødt Jesus igen. At han var opstået fra døden. Han havde jo besejret døden!

» Hvis jeg skal dømmes efter fortjeneste og ikke i nåde og kærlighed, gør I så ikke Jesu sandhed til løgn – og tager kraften ud af nåden? «

» Jeg tog fejl. Hører I, hvad jeg siger:
JEG TOG FEJL! «

Judas fik »30 sølvpenge« af ypperstepræsterne for at forråde Jesus – »30 sølvpenge« er siden da blevet et fast udtryk for »at forråde«. Judas begik selvmord efter sit forræderi.

Judas' historie kan læses
i Mattæus' evangelium,
kap. 26-27.

For Gud er alle ting mulige

Til sidst talte Judas direkte til de fremmede, som om de var et nævneting, der skulle afsige dommen over ham:

– Vil også I, som så mange har gjort, dømme og holde mig fast i Helvedes kval? Måske vil I? Jeg indrømmer, at jeg ikke havde fortjent en bedre skæbne. Men jeg vil bede jer overveje et par ting, inden I fælder dommen.

– Hvis jeg skal dømmes efter fortjeneste og ikke i nåde og kærlighed, gør I så ikke Jesu sandhed til løgn og tager kraften

ud af nåden? Er der så overhovedet noget nyt under solen? Og hvad så med alle andre tvivlere? Alle andre, der tog fejl? Alle andre, der har forrådt kærligheden? – Det er blevet min overbevisning – ikke som en dogmatisk sandhed, men som noget, livet har lært mig: *Det er ikke muligt for et menneske at være fuldkommen i kærlighed og menneskelighed og således fortjene sig til en plads i Guds rige!*

– Men: »Hvem kan så blive frelst?« spurgte den rige unge mand, som syntes,

at Jesus stillede umulige krav til ham. Og Jesus svarede: *»For mennesker er det umuligt, men for Gud er alle ting mulige«.*

– Hele fortællingen om Jesus, som jeg fik så trist en andel i, er én stor proklamation af, at for Gud er alle ting mulige. Også at elske dem, der ikke har fortjent det. Også at vriste os ud af løgnens og dødens kræfter og føre os over i sandhedens og kærlighedens rige til det liv, som er det sande, ægte, evige liv, som ingen død nogensinde får magt over.

Vi ejer ikke os selv

– en samtale om troskab

Ægteskabet både beskriver og udfordrer vores forståelse af, hvad troskab betyder. baptist.dk har talt med Hannah og Allan Lund Tolberg fra Citykirken i Taastrup, der har været gift i snart to år, om, hvilke tanker de havde om ægteskabet, inden de gik ind i det, og hvordan de forstår begrebet troskab i dag.

[≡] Lasse Åbom

[📷] Per Bækgaard

»Det var den endelige kærlighedserklæring,« fortæller Allan, om dengang han i 2011 blev gift med sin hustru Hannah. »Der var jo ingen tvivl om, at vi elskede hinanden og holdt af hinanden – men nu ville vi erklære det helt.« Hannah supplerer: »Ja, det var et valg om, at nu skulle det være for alvor – at vi virkelig ville hinanden.«

Forberedelser

Op til brylluppet havde de mange samtaler for at forberede sig. »Jeg synes ikke, vi havde nogle naive forestillinger om, at alt bare ville blive lyserødt,« fortæller Hannah. »Vi vidste på forhånd, at det her skulle være i nød og i lyst, og at det ikke bare var for sjov: at det er noget, vi

bliver nødt til at kæmpe for.« De vigtigste forberedelser var de samtaler, de havde med hinanden, fortæller Allan: »I menigheden har vi jævnligt ægteskabskurser, men da det blandt andet er mine forældre, der er med til at køre dem, så syntes vi ikke rigtigt, det var aktuelt for os. I stedet havde vi nogle gode samtaler med vores præst, og så talte vi også rigtig meget sammen bare os to som par – hvordan ville vi egentlig gerne, at det skulle være, når vi blev gift? Hvad er det for en familie,

vi gerne vil bygge sammen? Det er vigtigt at få talt tingene igennem også på for eksempel det økonomiske område, så der ikke ligger nogle uafklarede ting, der kan være en kilde til konflikt og mistillid.« »Ja, det handler om at afstemme sine forventninger og få sat ord på, hvad man kan lide og ikke kan lide,« siger Hannah. »Selv om vi kendte hinanden godt, for vi havde været kæresten i fem år inden, så bliver man alligevel prøvet på sine tanke-mønstre og forestillinger.«

Når hverdagen rammer

Efter brylluppet sætter hverdagen overraskende hurtigt ind, fortæller Allan: »Måske var vi lidt naive om, at det der bryllupssus bare ville vare evigt. Men hverda- →

Vi ejer ikke os selv – en samtale om troskab

gen rammer overraskende hurtigt. Ikke på en negativ måde, men sådan at man falder hurtigt ind i nogle naturlige rammer med hinanden. Mange havde svært ved at forstå, at vi blev gift uden at have boet sammen. Folk troede, vi ville rive hovederne af hinanden inden for kort tid, men i virkeligheden synes jeg, at folk gør det værre, end det er.« Hannah supplerer: »Troskab handler jo om, at man holder fast i hinanden, også selvom det måske ikke lige er hver dag, man bliver overvældet af den helt store forelskelse. Vi har jo valgt hinanden, og det betyder meget mere end at få en ring på fingeren. Det betyder, at man giver sig selv over til den anden.« »Ja, at alt mit er dit, og alt dit er mit,« siger Allan. »Vi er meget inspirerede af versene i 1. Korintherbrev 7, 3-4, der

fortæller, at vi ikke ejer os selv, men at vi er blevet givet til hinanden, vi er fælles om det her fra nu af.«

Fælles værdier

Tanken om at bygge en familie op i fællesskab er vigtig for Hannah og Allan. »Allerede inden vi blev gift, havde vi talt om, hvilke værdier vi gerne ville bygge vores ægteskab på,« fortæller Hannah. »Vi vil gerne have et åbent hjem, så vi kan være en ressource for andre. Det betyder, at vi også kan invitere andre hjem uden nødvendigvis at spørge hinanden.« »Men det er også vigtigt for os, at man bliver modtaget med det, man kommer frem med, at vi kan snakke om tingene, og at vi har den underliggende tillid til hinanden, at vi vil det her sammen,« slutter Allan.

» Vi er blevet givet til hinanden, vi er fælles om det her fra nu af. «

Fakta

- Hannah og Allan Lund Tolberg bor i Høje Taastrup og er medlemmer af Citykirken.
- Hannah læser ernæring og sundhed på Suhrs Husholdningsskole og Allan læser virksomhedsstudier og kommunikation på RUC.
- Citykirken holder jævnlige kurser for ægtepar eller folk, der står over for at skulle giftes.

Musik- og lyrik- gudstjenesten »At lytte«

Mange kirker i det nordjyske har haft glæde af musik- og lyrikgudstjenesten »At lytte«, der består af digte af Bjarne Nielsen sat i musik af Mads Lindholm og fremført af Lene Brohus

[≡] Bente Jensen

[□] Privat

At lytte er at holde mund, indtil den anden tier.

At lytte er, i samme stund, at slippe fantasier.

At lytte er at spørge ind til livets store gåde.

At lytte er at tørre kind, hvis øjnene bli'r våde.

Mads Lindholm fortæller, at han en sen aften for et par år siden fik en mail fra

Bjarne. »Jeg har stor respekt for mennesker, der forstår at lytte, skrev han og vedhæftede det, der blev starten på det hele: Digtet »At lytte«. Det var ikke min plan at skrive en melodi til det, og det tror jeg heller ikke, jeg har gjort. Jeg er sikker på, at melodien sad et sted mellem linjerne, og at jeg bare var heldig at finde den«.

»At lytte« blev uropført i Evangelisk Alliances bedeuge i Nr. Uttrup Kirke, hvor Lene sang den. »Siden da har jeg fundet en hel del flere melodier mellem linjerne i Bjarnes digte«, siger Mads Lindholm, der fortsætter: »Digtene beskriver i et tilgængeligt sprog de spørgsmål, tanker og dilemmaer, som vi alle har. De rummer en stor dybde – og er samtidig ligetil i deres sprog«.

Trioen besøgte Vodskov Baptistkirke for nylig og gav menigheden en stor oplevelse med en række af sangene, hvor ord og toner fik luft, smeltede sammen og løftede sindet.

Døbte

Bornholm

24.02.2013: *Jesper Nørgaard Pedersen*, f. 15.01.1989.

Odense

20.01.2013: *Johanne Grønvald Bjørnestad*, f. 24.05.1997.

Døde

Bornholm

Anna Sandrine Ipsen, f. Kjølter, født 06.03.1920, døbt 01.09.1946 i Rønne, døde 09.03.2013.

Hjørring

Annie Christensen, født 25.12.1946, døbt 18.04.1965 i Hjørring, døde 19.2.2013.

Kristuskirken, København

Tove Vivia Winther Weber, født 01.06.1926, døbt 03.10.1948 i Vejle, døde 05.02.2013.
Jens Ove Vang Jensen, født 07.06.1928, døbt 01.09.1946 i Bornholms mgh., døde 22.02.2013.

Roskilde

Ingeborg Gunhild Jensen, født 16.04.1916, døbt 05.04.1931 i Bornholms mgh., døde 13.01.2013.
Annelise Andersen, født 30.05.1923, døbt 06.07.1939 i Apostolsk kirke Kolding, døde 24.01.2013.

Vrå

Vagn Egon Hebbelstrup, født 29.11.1935, døbt 14.09.1952 i Vrå Baptistkirke, døde 29.01.2013.

En trofast zapper

Hvordan ser troskab og udholdenhed ud i en kultur, hvor vi oplever, at vi selv skal definere, hvem vi er? Livet kan let blive **en endeløs jagt efter »at finde mig selv«**. Og det kan være svært at finde hvile, når vi ikke ved, hvem vi er.

[≡] Maria Klarskov og
Malene Broholm Staal
[□] Kasper Klarskov

For mennesker i den vestlige kultur handler det meste af det, vi gør om at definere »mig«. Hvis vi skal være tro overfor en relation eller en sag, skal den først og fremmest hjælpe os med at besvare spørgsmålet: Hvem er jeg? Det er ikke som tidligere givet, hvad vi skal være tro overfor. Vi skal finde os selv. Det, vi engagerer os i, skal give os noget til vort identitets-projekt, som er under stadig skabelse.

Flygtig passion

Vi leder efter sammenhænge, hvor vi kan identificere os med de andre. Hvis vi skal vælge et fællesskab til, skal vi i første omgang tiltrækkes af det rent følelsesmæssigt. Det giver stor passion, at vi drives af det, der taler til vores følelser i stedet for vores fornuft. Desværre er engagementet dog også flygtigt. Følelser er ikke konstante, og et engagement, der er bygget på følelser, bliver derfor lige så svingende som følelserne. Noget kan føles rigtigt den ene dag, men allerede den næste dag kan vi blive grebet af noget andet, som tiltaler os.

Brug dit netværk

I dag karakteriserer vi vores samfund som et netværkssamfund. Det er på mange må-

der nemt at være en del af et sådant samfund, fordi det ikke er alt eller intet. Man kan være involveret i et netværk på mange forskellige niveauer. Jeg kan perifert være en del af et netværk, fordi jeg modtager deres nyhedsbrev på e-mail. Eller jeg kan være helt inde i midten af netværket, hvor jeg er med til at samle trådene og holde fællesskabet ved lige.

Netværksstrukturen – i sammenhæng med vores behov for selv at skabe det meningsfulde liv – kan dog på nogle måder være problematisk for langvarigt engagement og troskab. Bagsiden af denne kombination er, at jeg skal være på hele tiden og overfor alle, for det kan jo være, at der er et projekt eller et fællesskab, jeg ikke kender til endnu, som passer lige ind i mit liv.

Vær med på beatet

De sociale medier, som fx *facebook*, har gjort det nemt og hurtigt at følge med i mange forskellige netværk. Det er utroligt let og virkningsfuldt at bruge *facebook* som platform for fællesskab. Globale net-fænomener – som fx dansene *Gangnam Style* og *Harlem Shake* – skaber på forunderlig vis fællesskaber på tværs af jordkloden. Mange, især unge, finder for en tid en del af deres identitet i at lave deres egen version og lægge den på net-

tet. Det er i et sådant tilfælde et åbenlyst kortvarigt og rimeligt overfladisk netværk at melde sig ind i.

Den lette tilgang til netværk og projekter på nettet gør det også muligt, at det er nemt at forlade netværket igen – også når det gælder engagementer, som stikker dybere end en danseplage. En tilmelding til en begivenhed på *facebook* bliver som regel anset for rimelig uforpligtende. Når man sidder ved computeren eller telefonen og læser invitationer på *facebook*, kan man let blive tiltrukket af mange forskellige begivenheder. Det er nemt at trykke »tilmeld«, men lige så nemt aldrig at møde op.

Den trofaste zapper

Med de sociale medier og udbredelsen af *smartphones* er det blevet muligt for alle at være afsendere af budskaber, som når ud til tusindvis af mennesker i hele verden. De mange afsendere betyder, at jeg som modtager må være meget selektiv. Hvis jeg vil være sikker på at finde frem til den relation eller sag, der bedst hjælper mig til at skabe mig selv, kan jeg ikke garantere at blive hængende alt for længe. Der er ikke tid til, at jeg kan dvæle ved noget, som *måske* er spændende eller giver mening. Når det føles rigtigt, er jeg trofast – indtil jeg må videre!

Der skal to til at genskabe tilliden efter utroskab

»Der findes flere former for utroskab – og det har ikke altid med kys og sex at gøre«, siger Søren Marcussen, uddannelsesleder på Center for Familieudvikling.

» En udløsende faktor til skilsmisse er ofte utroskab, men hovedårsagen er for langt de fleste dårlig kommunikation, tab af respekt, stress og travlhed i hverdagen. «

[≡] Lone Møller-Hansen
[📍] Center for Familieudvikling

Søren Marcussen har haft mange samtaler med og undervisning af enten ægtepar i krise eller fraskilte. Han skelner mellem følelsesmæssig utroskab og fysisk utroskab. Følelsesmæssig utroskab handler om, at en anden end ens partner bliver den fortrolige, som man deler private ting med. En sådan utroskab kan udvikle sig til forelskelse og fysisk utroskab, altså sex. Mange glider på den måde ind i utroskab.

Søren mener, at det er blevet lettere at være utro – forstået på den måde, at det er blevet mere legitimt at være utro, end det har været tidligere. Samtidig lægger teamarbejde på arbejdspladsen op til tættere relationer, og en del bliver utro via deres arbejde.

Prikken over i'et

»Utroskab er ofte prikken over i'et – kulminationen på, at relationen i parforholdet har været dårlig længe. At passe på parforholdet og tage vare på nærheden, tilknytningen og venskabet er derfor en af de største beskyttende faktorer imod utroskab. Der er dog ingen garanti. For den egentlige utroskab sker faktisk langt tidligere. Stands op allerede, hvis du

kobler dig af din partner og tilkobler dig et nyt menneske«.

Søren skelner også mellem den langvarige utroskab, hvor man har fået et tæt følelsesmæssigt forhold, og det man kan kalde et sidespring – altså noget der sker uden, at det er planlagt og uden at der er en følelsesmæssig relation til den anden. Hans erfaringer er, at der, hvor der er tale om følelsesmæssig utroskab, bliver det vanskeligere at redde et forhold.

»Utroskab er ikke altid bare den enes skyld – den, der er utro. Og begge har helt sikkert en opgave og et ansvar, hvis tilliden skal genoprettes og parforholdet skal kunne reddes. En udløsende faktor til skilsmisse er ofte utroskab, men hovedårsagen er for langt de fleste dårlig kommu-

Fakta

- Søren Marcussen
- Tidligere frikirkepræst
- Leder af uddannelsesafdelingen i Center for Familieudvikling
- »Fælles forældreansvar – kurser for skilte forældre« og PREP-kurser samt individuel og par-terapi
- WWW.FAMILIEUDVIKLING.DK

nikation, tab af respekt, stress og travlhed i hverdagen«.

Genopbygge tillid

Hvis forholdet skal reddes efter utroskab, handler det om at genopbygge tillid. Det er nødvendigt, at den utro part er fuldstændig ærlig. Man skal ikke nødvendigvis fortælle alle detaljer, men det er vigtigt, at sandheden ikke kommer krybende. »Delvise tilståelser duer ikke. For hver gang noget nyt kommer frem, brydes tilliden ned igen«, forklarer Søren.

»Den utro part skal påtage sig ansvaret for sin handling, og ikke komme med en masse men'er, som skal bortforklare utroskaben. For det er faktisk et forsøg på at lægge ansvaret for utroskaben over på den, der er blevet krænket. Åbenhed og ærlighed er vigtig«.

For den krænkede part er der også et stykke arbejde. Det kan handle om over tid at kunne give slip på sin sårethed og vrede – samt villighed til at prøve på at genskabe tilliden igen. Det sidste er afhængigt af, om den utro part vil gøre sin del. Endelig handler det om, at den krænkede part er villig til at tilgive, for at forsoning kan finde sted.

For nogle kristne kan tilgivelse blive et krav. Den, der er krænket, skal tilgive: →

Der skal to til at genskabe tilliden efter utroskab

»Jesus har tilgivet dig. Derfor skal du tilgive mig«. Hvis den utro part stiller krav om tilgivelse og tænker, at tilgivelse er afslutningen på samtalen om det skete, bremser det ofte tilgivelses- og forsonings-processen.

»Endelig skal der være tid til at sørge over det, der er sket. Forsoning er en proces, der tager tid og ikke noget, der sker en gang for alle«.

Børnene

Børn har bedst af ikke at vide om forældres eventuelle utroskab. Det er den korte version. »For utroskab er en svær information for børn at håndtere. Men hvis forældrene skilles, og den ene forælder går direkte ind i et andet forhold, er det mange gange svært at undgå, at børnene hører om utroskab. Sker det, er det vigtigt, at børnene får det at vide af den utro part«, slår Søren fast.

Norsk forskning viser, at 70 pct. af de forhold, hvor man går direkte fra en skilsmisse ind i et nyt forhold, ikke holder. Det kan være, fordi børnene har svært ved at acceptere det nye forhold, og som forælder kan man blive tvunget til at vælge mellem at være loyal overfor børnene eller overfor den nye partner.

» Børn frygter og hader skilsmisser. «

Tømmermænd

»Man kan tilføje, at sorg og forelskelse på samme tid ikke er sundt. Man skal tillade sig at sørge over det, man har mistet. Ofte vil der komme tømmermænd efter et års tid, hvis man har begravet sorgen i stedet for at bearbejde den. Derfor er det svært at blive i det nye forhold«, forkla-

rer Søren Marcussen. Han har erfaret, at børn har en indbygget moral: »Center for Familieudvikling har også børnegrupper. Et barn spurgte, hvorfor netdating-sider, der opfordrer til utroskab, er lovlige. For dem er det en pinlig logik: Utroskab fører til skilsmisse. Og børn frygter og hader skilsmisser«.

Glimt af Gud

GLIMT AF GUD

»Jeg holder af hverdagen«, sagde Dan Turell. Det er i hverdagen, vi kan opleve, at helt almindelige ting bliver en indgang til noget større. Et lille glimt af Gud. Med årets andagtsserie i baptist.dk har vi bedt unge baptister fortælle om glimt, de har fået af Gud i deres hverdag. Denne gang er det Casper Jonstrup medlem af Immanuelskirken i Aarhus, der fortæller. Casper er 20 år og studerer psykologi på Aarhus Universitet. Oprindeligt er han fra Bethelkirken i Aalborg.

[≡] Casper Jonstrup
[📷] Flickr

Jeg har for nyligt været på skiferie i Østrig, og når jeg er ude i bjergene en hel dag, kan jeg ikke undgå at blive fascineret af Guds vanvittigt fantastiske skaberværk. Det er inspirerende at opleve, så kæmpestor og smuk verden er, og hvor lille en brik jeg er i alt det, Gud har skabt. Det er ærefrygtindgydende. Jeg bliver grebet af følelsen af at være en del af noget, der er så meget større.

Skabt til at skabe

Det minder mig om, at vi som mennesker er skabt til at være en del af Guds forun-

derlige verden og til at tage ansvar for den. Vi er skabt med autoritet til at være medskabere, vi har fået evnerne til at arbejde videre på hans værk. Jeg er med til at planlægge lovsangslederkurset »Levit«, og der har vi et slogan om, at vi er »skabt til at skabe«. Tanken er, at Gud har gjort os til sine hænder og fødder i den her verden, og det vi gør med vores kreativitet, vores evner og vores gaver – dét er alt sammen en del af vores tilbedelse af Gud og af vores ansvar som forvaltere af alt det fantastiske, vi har fået betroet.

Ikke en sur pligt

Men at være Guds hænder og fødder i verden betyder ikke bare, at vi er sat til at

herske og styre, som han gør, men også at vi har ansvar for at være med til at forløse skaberværket. Vi skal ligne Gud ikke ved at tiltage os den magt, som han har, men i barmhjertighed, i medfølelse og i nåde. At være hans hænder og fødder i verden er ikke bare en sur pligt, vi har fået pålagt, men det er en opfordring og en udfordring, han lægger hen til os. Ikke fordi vi skal, men fordi vi har lyst. Fordi vi har oplevet hans barmhjertighed, giver vi den videre – fordi vi kender hans nåde, øver vi os i at leve nådefuldt. Hvordan kan vi lade være med at give det videre? Hvordan kan vi lade være med at tjene de hænder og fødder, der har løbet mod os og omfavnet os?

» Gud har gjort os til sine hænder og fødder i den her verden. «

Fra periferien ind i centrum

Holger Kofoed er nyvalgt i menighedsrådet i Baptistkirken Bornholm. Det havde han aldrig drømt om i de 40 år, han var væk fra menigheden. Det var først, da han kom tilbage, det gik det op for ham, hvad han havde savnet.

[≡] Lone Møller-Hansen

[🗨️] Jørgen Grønnegaard, privat

Holger er vokset op i et baptisthjem på Bornholm. Hans far havde tuberkulose og døde tidligt – og så var moderen alene med fem børn. De kom trofast i baptistkirken, søndagsskole og spejder – og Holger kom på efterskole i Tølløse. Her oplevede han for første gang, at præsten talte direkte til ham i sin prædiken: »Det var hårdt«, siger han med tårer i øjnene og tilføjer: »Her blev jeg døbt i Ånden!« – »Jesus kalder på dig«, var en lærers forklaring, og hjemme igen på Bornholm blev han døbt som 16-årig, i øvrigt samtidig med Ingrid, som senere blev hans kone.

Skuffet over præsten

Uden at ville fortælle detaljer valgte Holger kirken fra. For den daværende præst

skuffede Holger så dybt, at han forlod kirken uden at melde sig ud: »Det var for at beskytte Ingrid«, vil han dog fortælle. Han besluttede allerede da, at han ville forblive medlem, så længe hans mor levede – og hun blev heldigvis 96 år!

Holger sejlede langfart på Grønland som hovmester. Han var kun hjemme hos Ingrid og de to døtre max. tre måneder om året. Han savnede ikke kirken, men siger selv, at troen aldrig har været langt væk: »Ingen, der sejler, kan helt fornægte troen. Du er i naturens vold som sømand, og mange gange har jeg tænkt, at der var én, der holdt hånden over os i stormvejr«.

En ny præst kom på besøg

Sådan gik der 40 år, og så kom der en ny præst til øen, som spurgte, hvorfor han og Ingrid var medlemmer, der ikke kom i kirken: »Det var en skøn sommerdag, og selvom det var grænseoverskridende at tage imod præsten efter så mange år, så

» Der var en længsel dybt begravet. «

fandt jeg ud af, at der var en længsel dybt begravet. Jeg er nok mest ked af det på Ingrids vegne. Hun har været så meget alene, og hvor kunne hun have haft stor fornøjelse af kirkens fællesskab«.

Han og Ingrid begyndte at komme. De følte sig godt taget imod af de gamle venner – med kærlighed og glæde. I begyndelsen gik Holger med i kirke for Ingrids skyld, men da han gik på efterløn for nogle år siden og vendte hjem, blev han trofast. Han kom for sin egen skyld. Han og Ingrid blev også kontaktfamilie for en af flygtningefamilierne i menigheden.

Fra negativ til positiv

En menighedsweekend blev en ny vækkelse for Holger. Han følte igen, at præsten kun talte til ham: »Jeg havde nok været lidt negativ og kritisk overfor det, der skete i menigheden«. Erkendelsen af, at han selv skulle vælge at være mere positiv, kom pludseligt: »Det lyder banalt, men det er det ikke for mig. En sang af »Vikingarna«, jeg havde hørt 1000 gange før, fortalte mig pludselig, at jeg skulle lytte i stedet for bare at høre. Jeg skulle lade ordene gå ind. Jeg er ikke så god til at åbne mig, men nu er jeg begyndt at øve mig«, forklarer han.

» Mange gange har jeg tænkt, at der var én, der holdt hånden over os i stormvejr. «

En nybegynder tager ansvar

Holger begyndte at tage ansvar, først for menighedens lejr Holsterodde, og senest er han nu blevet valgt til menighedsrådet. Sidste års menighedsweekend blev et nyt højdepunkt. Holger oplevede, at *han* skulle gå foran i planlægning af en gudstjeneste med drama: »Jeg er en nybegynder«, tænke jeg, »men de andre fulgte efter. Det var en rig oplevelse! Jeg er begyndt at komme til vores morgen-bibel-meditation. Det er fantastisk. Det vækker min nysgerrighed på Bibelen. Jeg lærer mange ting igennem samtalen, og jeg er så fredfyldt, når jeg går derfra. Guds ord arbejder i mig, tror jeg!«

Om han fortryder sit lange fravær? »Ja, nu gør jeg, men det kan jeg ikke bruge til noget. Jeg har i stedet besluttet mig for at kæmpe for det gode i menigheden.«

At gøre en forskel for andre

Ungdommens Røde Kors har 4.500 frivillige unge, der laver aktiviteter for ca. 12.000 udsatte børn og unge i Danmark. De frivillige tilhører alle en aldersgruppe, som indenfor andre organisationer er kendt for ikke at lave frivilligt arbejde. Ungdommens Røde Kors må altså tilbyde noget specielt, siden det lykkes. Vi har stillet en række spørgsmål: Hvordan motiverer man de unge i dag? Hvad får de unge til at virke som frivillige? Svarene giver Jan Johansen, der er udviklingschef i Ungdommens Røde Kors (URK).

[≡] Hanne Kiel

[📷] Ungdommens Røde Kors

Hvordan får I fat i så mange frivillige unge?

– De unge frivillige vil meget gerne gøre en konkret social forskel for og med de udsatte børn og unge. Og så vil de gerne udvikle deres kompetencer og være en del af et fællesskab. Det kan de i URK, hvor der er et stort aktivitetsudbud og en stærk frivilligkultur. Vi lavede i 2009 en større

» De unge kommer helt overordnet af to årsager – fordi de vil gøre en forskel for andre, og fordi de vil gøre en forskel for sig selv. «

organisationsreform for at skabe en mere fleksibel og gennemsigtig organisation for de frivillige. Det lader også til at have virket.

– Når vi skal rekruttere frivillige, gør vi meget ud af at kommunikere præcist og konkret, hvilke krav det enkelte frivilligjob stiller til den frivillige, og hvad man som frivillig får ud af det til gengæld. Vi rekrutterer helt konkret frivillige gennem en lang række kanaler og medier – fra nye sociale medier og målrettet annoncering til flyers og plakater på uddannelsesinstitutioner.

Hvilke krav skal man opfylde for at blive frivillig?

– Der er forskellige krav alt efter aktiviteten, men overordnet set kræver det blot en ren børneattest og lyst til at gøre en forskel. Vi har 22 aktivitets-koncepter, der via forskellige metoder og teknologier når ud til konkrete grupper af udsatte børn og unge. Vi gør meget ud af, at de frivillige er klædt på til at gennemføre aktiviteterne eksempelvis gennem leder- og kompetenceudvikling.

Hvor længe er den enkelte aktiv?

– Det er vanskeligt at sætte et gennemsnitstal på frivilligheden, og vi har frivil-

lige i alt mellem én uge og 25 år. Vi forsøger at gøre opgaven konkret for dem, der gerne vil det, og vi sætter 'stoppesteder' op i de enkelte aktiviteter. Det giver mulighed for at prøve noget andet, hvis man har lyst til det efter en aftalt periode. Det vigtige for os er, at man ikke trækker sig tidligere end aftalt ud af en aktivitet.

Hvad motiverer de unge til at blive frivillige?

– De unge kommer helt overordnet af to årsager – fordi de vil gøre en forskel for andre, og fordi de vil gøre en forskel for sig selv. Vi motiverer de frivillige gennem sociale arrangementer, udvikling af deres kompetencer og et stort fokus på kvalitet i aktiviteterne. Det er langt mere givende at være frivillig, hvis man kan se, at indsatsen gør en stor forskel for målgruppen.

Hvad gør I for at fastholde jeres frivillige?

– Vi har skabt en gennemsigtig organisation. Det gør det enkelt for den frivillige at orientere sig og dermed bliver det lettere at søge videre i organisationen, når man får mulighed for det. Vi tilbyder også mange muligheder for kompetenceudvikling.

Ungdommens Røde Kors (URK)

- blev stiftet i 1988 som selvstændig organisation af Røde Kors i Danmark.
- skaber øjeblikke, der forandrer fremtiden for udsatte børn og unge. Organisationens formål er at arbejde for og med sårbare børn og unge gennem både afhjælpende og forebyggende aktiviteter.
- havde ved udgangen af 2012 i alt 16.804 medlemmer. Der er mere end 4.500 frivillige og ca. 12.000 deltagere i aktiviteterne.

Få mere at vide på www.urk.dk

En gudstjeneste er noget ganske andet end hverdagens underholdning eller information. Uvant og fremmedartet for mange. Derfor bringer vi i år en artikelserie om nogle af gudstjenestens enkelte dele:

Lovprisning | **Tilbedelse** | Bekendelse | Ordet og ordene | Forbøn | Velsignelse | Sammenhæng

Gudstjeneste for alle!

Tilbedelse

[☰] Søren P. Grarup

[☰] Ole Steen

Lovprisning fører naturligt til tilbedelse.

Den unge »lovpriser sit hjertes udkårne« over for vennerne. Pludselig bliver han tavs. Øvre på det andet fortov står hun og vinker. Han ænses ikke de andre – kun hende. Han må over til hende. Han »tilbeder« hende.

At tilbede er noget andet end at bede til... Når vi beder til Gud, har vi ofte mange ting at sige – tak, ønsker, frustrationer. Men i tilbedelsen bliver ord fattige – måske overflødige.

At vente på Gud

Ordet »at bede« er oprindeligt det samme som »at bie«, som betyder at vente – at afvente, lade sit eget projekt hvile, håbe, længes. Forstavelen »til« giver denne venten retning – i gudstjenesten mod den treenige Gud. På engelsk hedder at tilbede: to adore, som også betyder at beundre. Beundring er et væsentligt element i tilbedelsen.

At bie med længsel i håbende beundring fordrer stilhed. Ikke nødvendigvis fravær af lyd, men hjertets stilhed. I vor kultur er den stilhed vanskelig. Vi er vant til at

være på, tage stilling, handle – midt i en hjertedøvende larm af lyde, indtryk og krav og egne ønsker. Hjertets stilhed skal mange øve sig i. En salme, et lovsangskor, en stilfærdig bøn kan hjælpe.

Gud er livets centrum

Derfor er tilbedelse en sund position at indtage over for Gud. I tilbedelsen træder jeg et skridt tilbage, så intet overdøver, forstyrrer. I tilbedelsen falder alle forsvarsværkerne, for den tilbedte er alt. Som vi synger i et lovsangskor: »... at være nær ved dit hjerte, se hvem du virkelig er ... og høre dig tale, det er det bedste for mig«.

Men tilbedelsen er samtidig en gave til os. For i tilbedelsen bliver ikke kun mine ører og min hjerne, men også mit hjerte indstillet på at lytte til Gud og udforske hans kærlighed – og at handle derpå.

**Menneske,
hvor er du?**

DANSKE KIRKEDAGE 2013 // AALBORG 9 - 12 MAJ

Menneske, hvor er du?

Sådan lyder temaet for Danske Kirkedage 2013, der finder sted i Aalborg i Kristi Himmelfartsferien 9.-12. maj. Danske Kirkedage finder sted hvert tredje år og er det største tværkirkelige arrangement her i landet. 60 kirkesamfund og kirkelige organisationer står bag.

[≡] Bente Jensen

[🌐] www.bwanet.org

På hjemmesiden www.kirkedage.dk ses det righoldige program med mere end 200 arrangementer at vælge imellem – foredrag, gudstjenester, diskussioner, paneldebatter, kunst, kirkekoncerter og gospel. Særskilt program for børn og teenagere. Vi har bedt *Jacob Broholm Møller* give sit bud på nogle af kirkedagenes højdepunkter. Han nævner især disse:

Foredrag

Per Arne Dahl er en af hovedtalerne. Han har skrevet ca. 20 bøger på norsk, hvoraf

en del er oversat til dansk. Den seneste og mest kendte er »*At rejse sig efter en rystelse*« om Utøya og tragedierne dér. *Lene Højholt* var på missionsstævnet for år tilbage med »*Vejen*«. Hun deltager nu med meditative læsninger af Johanne-sevangeliet.

Glen H. Stassen, der er professor på *Fuller Theological Seminary* i USA, forholder sig til, hvordan man skaber fred og retfærdighed. Det er netop blevet meddelt, at Glen Stassen hædres med den menneskerettighedspris, som *Baptist World Alliance* uddeler i år.

Glen H. Stassen, professor på *Fuller Theological Seminary* i USA.

Musik

Der bliver gospelmusik med *Claes Wegener* og hans kor *Conquerors*, salmeværksted med *Willy Egmose* og et væld af koncerter.

Gudstjenester

Gudstjenesterne er en helt særlig del af Kirkedagene. Åbningsgudstjenesten holdes i *Gigantium*, hvor man venter 5.000 deltagere! Der er ca. 25 forskellige gudstjenester, store »traditionelle« gudstjenester og alternative gudstjenester, fx *Taize*-gudstjenester, ørkengudstjeneste med *Simon Fuhrmann*, tidebønner og pilgrimsvandring. *Grøn Kirke* står også for et par gudstjenester, bl.a. med biskop *Peter Fischer-Møller*, Roskilde.

Nødhjælp

På *Mulighedernes Marked* søsætter *Baptistkirken* Myanmar-projektet, hvortil der – med en indsats fra vores »egne« venner derfra – skal samles penge ind.

Gå på opdagelse i programmet, vælg ud og snyd ikke jer selv for en stor oplevelse sammen med andre kristne.

Gud vælger hengivenhed, koste hvad det vil

Vi har alle valg, som vi kan tage. Vi ved ikke, hvor vore valg vil lede os hen. Gud valgte, selvom han vidste, hvor det ville føre ham hen.

[≡] Flemming Bille Jensen

[📷] Dreamstime/Flickr

Konsekvensen er død

I Bibelen tager historien om mennesket sit afsæt i haven, hvor Gud kom ved skumringen og talte med mennesket. Alt det skabte var lagt over til mennesket, som skulle forvalte skaberværket og sig selv. Mennesket skulle give sig hen til alle tings bedste og udvise hjerte, sjæl og styrke i sin hengivenhed overfor Skaberen, næsten og skabelsen.

Gud havde sagt, at et brud på spillereglerne i haven ville resultere i menneskets fysiske og åndelige død. En fysisk død, hvor mennesket ville henfalde, miste sin tilstedeværelse og nærhed, vende tilbage til jorden og blive til støv igen. Men også en åndelig død, som ville være evig adskillelse fra Guds tilstedeværelse og nærhed.

Når mennesket vælger sidespor

Ved bruddet med Gud fremstår modstanderen af Gud – Satan – personificeret i slangen, som en modstander. Han leder på vildspor overfor det, Gud indeholder og er, og han tegner et forvansket billede af, hvad Gud i virkeligheden vil. Mennesket vælger at dreje ind på et sidespor og rammer ved siden af – ved siden af det, Gud ønskede og længtes efter for mennesket.

Hengivenhed bliver derved til fremmedgørelse, kærlighed bliver til fjendtlighed, og livet bliver til død. Men midt i det hele kommer Gud og lover, at det, som slangen har sået, vil blive knust. Det vil koste dyrt. Nogen må dø. Af kvinden vil der komme et barn, som vil knuse slangens hoved, mens barnet vil blive tilføjet et dræbende hug i hælen.

Den, der hengiver sig, må betale prisen

Mennesket ledes uden for haven, og Gud slår nogle dyr ned for at give mennesket

» Mennesket vælger at dreje ind på et sidespor og rammer ved siden af. «

skindklæder. Gud klæder mennesket på til dets nye tilstand udenfor haven. Denne handling fra Guds side påbegynder mønstret i forhold til ofre. Den viser dybden af Guds kærlighed og Guds stedfortrædende død på menneskets vegne. Gud slår nogle dyr ned og gør sig »skyldig« i overført betydning i forhold til princippet om livets lov: Den, som dræber, må selv bøde med sit liv. Gud kan ikke tillægges skyld i den forstand, men han viser forbil- ledligt, at den, som kommer til at betale prisen for genoprettelsen af nærheden, vil være Ham selv. Han vil personligt tage døden på sig for at bringe nærheden tilbage.

Gud ofrer sit lille barn

Med Jesu ankomst opfyldes tilbagekomsten af Gud. Jesus beskrives som den enbårne – den unikke søn, som Gud giver som det stedfortrædende offer. Han er løftet fra Guds side om absolut hengivenhed og kærlighed. Denne søns død, som er den stærkeste følelse af et tab i en familie, viser os, hvor inderligt vi er elsket. Intet slår den overvældende dybde, der findes i tabet af et lille barn, som dør. Billedligt skaber Guds offer af Jesus en

» At elske er at leve, at leve er at hengive sig, og at hengive sig er at elske. «

fornemmelse af, hvor meget Gud elsker mennesket. Hengivenheden, villigheden og kærligheden viser, hvor voldsomt dette offer for mennesket er. Det bliver synligt, hvor oprigtig Guds kærlighed til mennesket er, og det lodder dermed dybden af Guds kærlighed til menneskeheden.

For så vildt gav Gud sig hen...

... så meget elskede han verden, at han gav sin eneste søn for at enhver, som tror – enhver som kontinuerligt giver sig selv hen som et gensvar på Guds hengivenhed – ikke skal ende i ruin eller ledes ud på et vildspor, men skal ledes ind på det rette spor igen og reddes. For Gud sendte ikke sin søn for at dømmе verden, men for at give verden en mulighed for igen at hengive sig til Gud og derved komme tilbage til Gud, komme på det rette spor¹.

¹ Se Johannes-evangeliet kapitel 3, vers 16-17

Et overvældende medansvar at være medmenneske

Da mennesket blev sendt til verden, blev det ikke sendt alene. Det var sammen med et andet menneske – og menneskene har været sammen lige siden.

[≡] Nille Algot Nielsen

[📷] Flickr

I denne første relation blev mennesket pålagt et medansvar for dets medmennesker – og det medansvar har vi stadig: *»Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre uden, at han holder noget af dets liv i sin hånd. Det kan være meget lidt, en forbigående stemning, en oplagthed, man får til at visne, eller som man vækker, en lede man uddyber eller hæver. Men det kan også være forfærdende meget, så det simpelthen står til den enkelte, om den andens liv lykkes eller ej.»*¹ Det er et overvældende medansvar at være medmenneske.

Samspil er essentielt

Jeg så engang til undervisning en film om et eksperiment kaldet »Still Face«. Ekspe-

rimentet beskrev et fænomen, hvor et lille barn allerede efter ganske få minutters samvær og »samspil« med en fraværende og udtryksløs mor viste tegn på stress og bekymring. Barnet forsøgte gentagne gange at fange morens opmærksomhed ved at smile, pludre og række ud mod hende. Når det mislykkedes, begyndte barnet at græde, orientere ansigt og krop væk fra moren og viste hurtigt tegn på indadvendthed og håbløshed.

Kærlighed – et naturligt behov

Eksperimentet viser konsekvenserne for et lille barn, der ikke oplever omsorg og kærlighed. I bund og grund tror jeg, at mennesket uanset alder er som et lille barn, der viser et naturligt behov for at blive mødt med kærlighed. Og jeg tror desværre, at det har lige så store konsekvenser for mennesket, hvis det ikke oplever kærlighed.

Det er det medansvar, vi blev pålagt – at møde vores medmennesker med kærlighed. Jesus gik endda foran, viste os vejen og lærte os kærlighedsbuddet – det ene af de to største og naturligste bud af alle: Elsk din næste som dig selv!

¹ K. E. Løgstrup: Den etiske fordring

DANMARK
PP

Magasinpost-MMP ID-Nr.: 46476